

Handreiking Zorgplicht

Zorgplicht binnen SWV VO Gelderse Vallei (SWV GV)

SWV VO Gelderse Vallei

Het voortgezet onderwijs is er ook voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Scholen¹ zorgen voor een passend onderwijsaanbod binnen de eigen school of, indien nodig, op een andere school of in een gespecialiseerde onderwijsvoorziening. Dit noemt men zorgplicht.

Deze handreiking is bedoeld om duidelijkheid te bieden over de wijze waarop binnen SWV GV uitvoering aan deze zorgplicht wordt gegeven. De uitvoering is conform de uitgangspunten uit het Ondersteuningsplan 2026–2030. Doel is zo veel mogelijk leerlingen binnen het regulier onderwijs en thuisnabij te ondersteunen en thuiszitters te voorkomen.

Wat is zorgplicht?

De school heeft ten aanzien van alle leerlingen een zorgplicht, die begint bij de aanmelding. Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben betekent dit dat de leerling ondersteuning krijgt op school, of de school zoekt een passende andere plek. Scholen zijn verplicht ervoor te zorgen dat iedere leerling op een passende plek terecht komt. Het SWV en daarmee de deelnemende schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor een dekkend netwerk, waaronder de bovenschoolse arrangementen.

¹ * In deze handreiking wordt gesproken over scholen, omdat deze feitelijk zijn belast met de uitvoering van de zorgplicht jegens hun leerlingen. Wettelijk gezien is echter het bevoegd gezag van de school verantwoordelijk.

1. Zorgplicht in SWV GV

1a. Het ondersteuningsaanbod in beeld

Sinds 1 augustus 2025 is het schoolondersteuningsprofiel (SOP) komen te vervallen en wordt het ondersteuningsaanbod in de schoolgids opgenomen. Hierbij gaat het om de vastgestelde basisondersteuning² en de extra ondersteuning die de school kan bieden. Voorafgaand aan het vaststellen van de schoolgids hebben alle leerlingen de gelegenheid om hun mening te geven over de basisondersteuning en het ondersteuningsaanbod van de school. De school beschrijft in de schoolgids hoe zij dit hebben gedaan en wat er met deze inbreng is gedaan.

1b. Samenwerken met leerling en ouders

Doel is om zo veel mogelijk leerlingen de benodigde ondersteuning in het regulier onderwijs te geven, én om leerlingen hierover te horen. Sinds 1 augustus 2025 bestaat daarom ook het **hoorrecht** over het **Ontwikkelingsperspectief** (OPP). Concreet betekent dit dat scholen verplicht zijn om het gesprek aan te gaan met leerlingen als zij extra ondersteuning krijgen. Leerlingen hebben het wettelijk recht om mee te praten over hun OPP en de begeleiding die zij krijgen, en moeten worden gehoord in alle fasen van het ontwikkelingsperspectief: opstellen, bijstellen, vaststellen en evalueren. De school dient in het OPP op te nemen wat de visie van de leerling is ten aanzien van het OPP en licht aan de leerling toe op welke wijze diens mening van invloed is geweest op de vast- of bijstelling.

Daarnaast kan de school ouders en leerlingen doorverwijzen naar het **Ouder- en Jeugdsteunpunt** als zij onafhankelijke informatie en steun bij passend onderwijs willen. Ouder- en Jeugdsteunpunt kan ouders³ en leerlingen informatie verstrekken over passend onderwijs en kan hen ondersteunen bij gesprekken met bijvoorbeeld de school.

1c. Dekkend en toegankelijk ondersteuningsaanbod

Samenwerkingsverbanden hebben als taak om met de aangesloten schoolbesturen te zorgen voor een dekkend ondersteuningsaanbod, zodat er in

² Zie www.swvgeldersevallei.nl/documenten

³ In deze handreiking gebruiken we het woord 'ouders' voor de partij die het gezag heeft over het kind. Dit kunnen ouder(s), verzorger(s) zijn, maar kan ook een voogdij-instelling zijn.

beginsel voor alle kinderen met een ondersteuningsbehoefte binnen de eigen regio een passend onderwijsaanbod is, zonder drempels of lange wachttijden.

2. Zorgplicht bij aanmelding

Bij een *schriftelijke* aanmelding van een leerling onderzoekt de school binnen zes weken of plaatsing mogelijk is. Zo niet, dan onderbouwt de school dit schriftelijk, stuurt zij hiervan een exemplaar naar het SWV en zoekt de school in overleg met ouders naar een passende onderwijsplek op een andere school. Er kan dus pas tot niet-toelating worden besloten, als er ook een andere school gevonden is die het kind wel bereid is toe te laten. Het samenwerkingsverband kan om advies worden gevraagd. Indien nodig kan de beslistermijn met vier weken worden verlengd.

Het onderzoek dat school moet doen, houdt in: allereerst onderzoek naar de ondersteuningsbehoefte van het kind, vervolgens naar de mogelijkheden die school heeft om daaraan te voldoen, waarbij nadrukkelijk ook de ondersteuning moet worden betrokken die het SWV kan geven.

Indien de verstrekte gegevens en bescheiden onvoldoende zijn voor het beoordelen van de aanmelding, vraagt school aan de ouders concreet en duidelijk om aanvulling hiervan binnen een redelijke termijn. Wanneer ouders wel over noodzakelijke informatie beschikken maar die niet geven, kan het bevoegd gezag beslissen om een aanmelding niet te behandelen.

Indien de beslissing over toelating tien weken na de aanmelding nog niet is genomen, wordt de leerling van rechtswege tijdelijk geplaatst en ingeschreven op grond van artikel 8.13 WVO 2020, totdat een definitieve beslissing over toelating is genomen.

2a. Van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs

Een leerling kan op grond van artikel 8.5 en 8.6 van de WVO 2020 slechts worden toegelaten tot het eerste leerjaar in het voortgezet onderwijs 'indien deze naar het oordeel van de directeur van de betrokken school voldoende is voorbereid op het volgen van voortgezet onderwijs'. Dit houdt in dat de leerling de basisschool heeft doorlopen en/of de doorstroomtoets heeft afgelegd dan wel dat anderszins uit diens onderwijsdossier blijkt dat **de leerling beschikt over de capaciteiten** om in het voortgezet onderwijs in te kunnen stromen.

Leerlingen afkomstig uit het primair onderwijs die al lang geen onderwijs volgen (de zogenaamde thuiszitters) beschikken in de regel niet over de capaciteiten die nodig zijn om onderwijs te volgen in het (speciaal) voortgezet onderwijs. Zo hebben zij vaak problemen om klassikaal onderwijs te volgen of om onderwijs conform het lesrooster te volgen. Voor **thuiszitters die jonger zijn dan 14 jaar** en die worden aangemeld voor het eerste schooljaar in het voortgezet onderwijs zonder dat een concreet perspectief bestaat op onderwijsdeelname geldt dat SWV GV deze leerlingen terugverwijst naar het primair onderwijs, dat een oplossing zal moeten zoeken om deze leerlingen terug te geleiden naar onderwijs voordat zij in het voortgezet onderwijs starten. Het SWV VO heeft nog geen wettelijke basis om de leerling toe te laten; de zorgplicht ligt nog bij het PO.

Thuiszitters van 14 jaar en ouder dienen conform de wet wel in te stromen in het voortgezet onderwijs, ook als er nog geen mogelijkheden zijn voor volledige onderwijsdeelname. Voor deze (groep) leerlingen geldt dat SWV GV op verzoek van de school van aanmelding zal onderzoeken of deze leerlingen via een arrangement of symbiosemogelijkheid alsnog naar een reguliere onderwijsplek op een school binnen SWV GV kunnen worden teruggeleid. De zorgplicht⁴ voor deze leerlingen blijft bij de school van aanmelding liggen.

3. Wanneer is er géén sprake van zorgplicht?

Toelating van leerlingen tot een school is geen wettelijk recht: de beslissing over de toelating ligt in principe bij het bevoegd gezag van de school. Dat mag hiervoor een toelatingsbeleid hanteren, zolang dat transparant en consistent is en consequent wordt toegepast. De zorgplicht van een VO-school ontstaat niet in alle gevallen automatisch na een schriftelijke aanmelding. Er zijn drie belangrijke uitzonderingsgronden:

1. **Plaatsruimte:** een school heeft geen zorgplicht als de school vol is. De school moet daarbij wel een transparant en consequent toelatingsbeleid voeren. Belangrijk detail: plaatsruimte verwijst niet naar de totale capaciteit van de school, maar specifiek naar de beschikbare ruimte binnen een groep of klas – een school mag een leerling weigeren als de beoogde groep vol zit, zelfs als er in hogere of lagere klassen nog plaats is. Dit toelatingsbeleid (loting,

⁴ Het SWV kan wettelijk gezien geen zorgplicht hebben.

wachtlijst, voorrangsregels) moet wel vooraf duidelijk en consistent zijn vastgelegd, bijvoorbeeld in de schoolgids.

2. **Niveau/schoolsoort:** De VO-school moet de toelating baseren op het schooladvies (artikel 8.6 lid 2 Wvo 2020). De VO-school kan niet van mening zijn dat de leerling beter af is in een andere schoolsoort dan het gegeven advies. Wanneer een VO-school maar één specifieke schoolsoort levert, en de leerling voldoet niet aan de vereisten voor deze schoolsoort, kan de school de leerling de toelating weigeren.
3. **Grondslag:** de zorgplicht geldt niet indien het bevoegd gezag de ouders bij de aanmelding verzoekt te verklaren dat zij de grondslag van het onderwijs op de school zullen respecteren dan wel te verklaren dat zij de grondslag van het onderwijs op de school zullen onderschrijven, en de ouders dit weigeren te verklaren. (art. 8.9 WVO 2020, was art. 27 lid 2c WVO)

Bij alle drie uitzonderingen geldt: de school mag geen onderscheid maken tussen leerlingen met en zonder extra ondersteuningsbehoefte – het is niet toegestaan om een maximumaantal leerlingen dat een extra ondersteuningsvraag heeft, te hanteren.

Als de school in kwestie de leerling niet kan toelaten wegens gebrek aan een geschikte groep waarin het kind kan worden geplaatst, wordt het kind op de wachtlijst geplaatst. Het plaatsen van een leerling op een wachtlijst doet echter geen afbreuk aan de zorgplicht. Het bevoegd gezag van de school waar de leerling is aangemeld of ingeschreven blijft verantwoordelijk voor het realiseren van een passend onderwijsaanbod. Dit betekent dat, zolang plaatsing op de beoogde school niet mogelijk is, gezamenlijk met ouders, het samenwerkingsverband en – waar nodig – andere scholen wordt gezocht naar een passende onderwijsplek. Een wachtlijst mag er niet toe leiden dat een leerling zonder passend onderwijs komt te zitten.

In situaties waarin de verwachting is dat bij een leerling zorg voorliggend is aan onderwijs zal SWV GV met de school en gemeente (o.a. leerplicht) zoeken naar een alternatief voor de betreffende leerling buiten het onderwijs, bijvoorbeeld in een zorgonderwijsarrangement.

4. Wanneer eindigt de zorgplicht voor een school voor een aangemelde leerling?

De zorgplicht van een school eindigt op het moment dat de school van aanmelding aan ouders van de leerling een aanbod hebben gedaan op een andere school, die bereid is de leerling in te schrijven. Dit aanbod kan ondersteund worden met een (bovenschools) arrangement. Zie daarnaast hoofdstuk 7 waarin wordt toegelicht wat het betekent voor de zorgplicht als ouders het aanbod (herhaaldelijk) weigeren.

Een arrangement is in beginsel kortdurend. Bij het arrangement thuiszitters kan het arrangement voor langere tijd worden toegekend. Dit kan in uitzonderlijke situaties maximaal twee jaar duren. Elk half jaar wordt geëvalueerd of het arrangement nog bijdraagt aan de doelstellingen van het OPP. Gedurende het verblijf van een leerling bij het OPDC Comma blijft de leerling ingeschreven bij de VO-school van herkomst of een andere VO-school als daartoe gezamenlijk wordt besloten. De school van herkomst dan wel inschrijving behoudt daarmee de zorgplicht en blijft verantwoordelijk voor en nauw betrokken bij het voor de leerling opgestelde OPP en het bewaken van de in het OPP opgenomen doelstellingen.

5. Ondersteuning en doorverwijzing

5a. Extra ondersteuning binnen de eigen school

Scholen in SWV GV bieden basisondersteuning en extra ondersteuning zoals die is opgenomen in het ondersteuningsaanbod. Voorbeelden hiervan zijn individuele begeleiding, specialistische ondersteuning en maatwerkprogramma's.

Elke school binnen SWV GV heeft een ondersteuningscoördinator en een schoolcontactpersoon, die laatste wordt beschikbaar gesteld vanuit het SWV om met de school mee te denken bij het realiseren van passende ondersteuning voor leerlingen die wat extra's nodig hebben, en in het verstevigen van de ondersteuningsstructuur.

5b. Bovenschoolse arrangementen

OPDC Comma

Comma staat voor COMpetenties en MAatwerk in het onderwijs. Leerlingen met ondersteuningsbehoeften als gevolg van internaliserende problematiek (zoals schoolangst of depressie) krijgen tijdelijk onderwijs en begeleiding in een externe setting. Vaak zitten deze leerlingen (gedeeltelijk) thuis of dreigen ze uit te vallen op school. Met Comma werkt een

groep van maximaal 12 leerlingen tegelijkertijd in een periode van 20 weken aan het opbouwen van een schoolritme en het vergroten van (sociale) vaardigheden. Elke leerling volgt hierbij een eigen traject. Voor Comma worden (vak)docenten en sociotherapeuten van een GGZ-instelling ingezet.

Een belangrijke factor voor succesvolle terugkeer in een reguliere school is dat de leerling vanaf de start van het traject weer gaat wennen aan de schoolsetting (opbouwen van exposure). Er wordt dus al direct 'geoefend' in reguliere scholen. Het streven is dat de leerlingen na een periode bij Comma klaar zijn om weer terug te keren naar het reguliere voortgezet onderwijs.

Doorstart

- **Individuele Doorstart-trajecten**

Doorstart bestaat uit een team van professionals, die ingevlogen kunnen worden op school om tijdelijk extra ondersteuning te bieden aan individuele leerlingen en het docententeam. Het team wordt ingezet als er sprake is van een ondersteuningsbehoefte die de basisondersteuning en extra ondersteuning te boven gaat. Vaak gaat het om leerlingen met externaliserend gedrag, zoals grensoverschrijdend gedrag en conflictgedrag, gepaard met verzuim en dreigend schooluitval. De hulpvraag van de leerling of school is het uitgangspunt voor de ondersteuning. Samen met alle betrokkenen wordt hiervoor een plan van aanpak opgesteld. Doorstart streeft ernaar dat de leerling met deze ondersteuning de schoolloopbaan zonder onderbrekingen kan afmaken. Is dat niet het geval, dan zal Doorstart advies geven over de ondersteuningsbehoeften van de leerling op basis waarvan school in samenspraak met leerling, ouders, eventuele hulpverlening en het SWV een vervolg kan bepalen.

- **Doorstart groepsdynamica**

Naast individuele trajecten kan Doorstart ook een groepsgerichte aanpak inzetten. In dat geval wordt niet één individuele leerling, maar een hele klas én het bijbehorende docententeam ondersteund als er sprake is van grensoverschrijdend, provocerend en externaliserend gedrag. Deze aanpak kan worden ingezet wanneer de dynamiek in de groep zodanig is verstoord dat zowel de leerlingen als het docententeam een onprettig leerklimaat ervaren. Samen met een trainingsbureau gespecialiseerd in groepsdynamica bieden de begeleiders van Doorstart hiervoor een maatwerktraject aan. Dit gaat uit van de visie 'herstelrecht': we willen het hier goed hebben met zijn allen, hoe gaan we dat bereiken? De school krijgt tijdens en na het traject handelingsadviezen om de klas verder te kunnen helpen.

Thuiszitters

Soms kan het voorkomen dat er tijdelijk andere inzet nodig is voordat de leerling weer gebruik kan maken van het bestaande aanbod. Voor deze situaties is het arrangement 'thuiszitters' beschikbaar. Dit arrangement is altijd tijdelijk, en gericht op doorstroom naar

een reguliere school, het voortgezet speciaal onderwijs of andere vorm van vervolgonderwijs, arbeid of dagbesteding.

De inzet van dit arrangement is gebaseerd op de ruimte die de wet biedt in dergelijke situaties⁵. Uitgangspunt hierbij is samenwerking en cofinanciering tussen de gemeente, school van herkomst en het SWV vanuit de gedeelde verantwoordelijkheid die zij hebben bij thuiszittende leerlingen en leerlingen die dreigen uit te vallen. Dit gebeurt met expliciete aandacht en respect voor ieders wettelijke taak. De schoolcontactpersoon kan met de school meedenken of een thuiszittersarrangement passend is.

6.Toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor speciaal onderwijs

6a. Betrokkenheid ouders bij aanvraag TLV

Wanneer de ondersteuningsbehoefte van de leerling de ondersteuningsmogelijkheden van de school overstijgt, kan de school bij SWV GV een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) tot het speciaal onderwijs aanvragen. Ouders en leerling worden betrokken bij de aanvraag van een toelaatbaarheidsverklaring. De onderbouwing van een aanvraag voor een toelaatbaarheidsverklaring wordt opgenomen in het OPP, waarover op overeenstemming gericht overleg plaatsvindt. De school moet zich inspannen om overeenstemming te bereiken, maar mag de aanvraag indienen als die overeenstemming uitblijft. Indien ouders niet willen meewerken aan de aanvraag of afzien van het geven van een zienswijze, kan de school de TLV-aanvraag alsnog indienen. De aanvraag wordt dan gebaseerd op de beschikbare informatie, waarbij wordt vastgelegd op welke wijze ouders bij de voorbereiding zijn betrokken; het SWV VO moet vervolgens zelf ook een inspanning leveren om de zienswijze van ouders te verkrijgen, schriftelijk dan wel mondeling.

6b. Zorgplicht tijdens de aanvraag en beoordeling TLV

De aanvraag en de beoordeling van een TLV laten de wettelijke zorgplicht onverlet. Totdat een passende onderwijsplek is gerealiseerd, blijft het bevoegd gezag dat op grond van de wet de zorgplicht draagt verantwoordelijk voor het bieden of organiseren van passend onderwijs. De TLV-procedure mag er niet toe leiden dat een leerling zonder passend onderwijs komt te zitten.

SWV GV neemt binnen acht weken een beslissing over de TLV-aanvraag en baseert zich op de beschikbare informatie. Indien nodig kan het SWV GV om aanvullende

⁵ Experimenteerregeling onderwijs–zorg, Ruimte in Regels, Maatwerk in Onderwijs, Zorg in Onderwijstijd

informatie vragen ten behoeve van het besluit. Zowel ouders als de school kunnen bij het samenwerkingsverband bezwaar tegen deze beslissing aantekenen. De procedure hiervoor is te vinden in ons Ondersteuningsplan.

7. Voorkomen en aanpak van thuiszitters

7a. Meldplicht bij dreigend thuiszitten

Als een leerling zonder geldige reden les- of praktijktijd heeft verzuimd en dit verzuim gedurende een periode van vier opeenvolgende lesweken in totaal zestien uren les- of praktijktijd heeft gemist, meldt de school dit bij de leerplichtambtenaar en het samenwerkingsverband. Hierbij wordt de MAZL-aanpak gevolgd, gericht op een snelle en effectieve oplossing.

7b. Oplossingsroutes voor thuiszitters

Om thuiszitten te voorkomen en op te lossen, hanteren scholen de volgende aanpak:

- Vroegtijdige signalering en preventie binnen de school
- Maatwerk in de school via extra ondersteuning
- Inzet van bovenschoolse arrangementen voor intensieve begeleiding, terugkeer naar onderwijs en schoolopbouw;
- Samenwerking met gemeenten en jeugdzorg voor bredere ondersteuning

7c. Wat gebeurt er als ouders het aangeboden onderwijs weigeren?

Binnen het SWV GV werken scholen en het samenwerkingsverband samen om voor iedere leerling een passende onderwijsplek te realiseren. Soms accepteren ouders de aangeboden plek niet. Binnen het SWV GV wordt dan als volgt gehandeld:

Kind is nog niet ingeschreven

Stap 1: Gesprek en meedenken

- De school van aanmelding nodigt ouders uit voor een gesprek waarin de bezwaren tegen het ondersteuningsaanbod of de aangeboden school (nogmaals) worden besproken.

- De school onderzoekt of aanpassingen binnen de ondersteuning mogelijk zijn of dat er een plek op een andere school kan worden aangeboden.
- Als ouders en school er samen niet uitkomen, kan het SWV GV desgevraagd meedenken over mogelijke oplossingen binnen het regionale ondersteuningsaanbod. Wanneer er sprake is van een geschil over de invulling van de zorgplicht of het passende onderwijsaanbod, kunnen ouders en/of de school een onafhankelijke onderwijsconsulent inschakelen.

Stap 2: **Schriftelijke bevestiging en formele kennisgeving**

De school bevestigt schriftelijk aan ouders:

- Het geboden onderwijsaanbod en waarom dit passend is en aansluit bij de ondersteuningsbehoefte die in kaart is gebracht.
- De consequenties van weigering van het aanbod, namelijk dat het kind thuis komt te zitten.
- De termijn waarbinnen ouders een keuze moeten maken, bij gebrek waarvan het aanbod komt te vervallen.
- Melding bij leerplicht en samenwerkingsverband om toezicht te houden.

Stap 3: **Verantwoordelijkheid verschuift naar ouders**

Als ouders na 10 weken na aanmelding nog geen beslissing hebben genomen of het aanbod blijven weigeren:

- Wijst de school de aanmelding af.
- Zijn ouders nu verantwoordelijk voor het vinden van een andere onderwijsplek. De school is dus niet langer verantwoordelijk.
- Wordt leerplicht ingeschakeld als ouders nalaten hun kind elders aan te melden en in te schrijven.

Kind is al wel ingeschreven

Indien een school niet langer kan voorzien in de ondersteuningsbehoefte van een leerling, blijft het bevoegd gezag verantwoordelijk voor de uitvoering van de zorgplicht. Indien een andere school bereid is de leerling toe te laten en aan de wettelijke voorwaarden voor verwijdering is voldaan, kan het bevoegd gezag besluiten de leerling te verwijderen. De school moet kunnen onderbouwen dat zij de ondersteuningsbehoefte van de leerling zorgvuldig heeft onderzocht en dat zij alle reële begeleidings- en ondersteuningsmogelijkheden binnen de school – plus die van het SWV – heeft overwogen of ingezet. In de regel blijkt dit uit een geëvalueerd ontwikkelingsperspectief (OPP).

Het samenwerkingsverband ondersteunt, waar nodig, bij het vinden van een passende onderwijsplek, maar neemt geen besluiten over toelating of verwijdering. Als de school besluit een TLV-aanvraag in te dienen bij het SWV, kijkt de school of er een school is waar de leerling met de afgegeven TLV toelaatbaar is. Indien het bevoegd gezag besluit een leerling te verwijderen, wordt de wettelijke verwijderingsprocedure gevolgd.

De procedure start met een schriftelijk voornemen tot verwijdering. Ouders en leerling krijgen vervolgens de gelegenheid hun zienswijze mondeling of schriftelijk te geven (artikel 8.15 lid 3 WVO 2020). Daarna neemt het bevoegd gezag een definitief besluit. Dit besluit wordt schriftelijk meegedeeld en vermeldt de mogelijkheid om bezwaar te maken (artikel 8.15 lid 6 en 7 WVO 2020). Bij een leerplichtige leerling wordt daarnaast de leerplichtambtenaar geïnformeerd en wordt de uitschrijving in het ROD verwerkt. Het bevoegd gezag beslist binnen vier weken op het bezwaar. Deze termijn kan eenmaal met maximaal zes weken worden verlengd (artikel 8.15 lid 8 WVO 2020 jo. artikel 7:10 lid 3 Awb). Belanghebbenden krijgen de gelegenheid het bezwaar mondeling toe te lichten. Ouders kunnen daarnaast de GPO verzoeken om over de verwijdering te oordelen. Het bevoegd gezag houdt de beslissing op bezwaar dan aan totdat de GPO uitspraak heeft gedaan. Het advies van de GPO is niet bindend, maar heeft wel gezag.

8. Samenwerking en doorzettingsmacht

8a. Samenwerking met ouders en leerlingen

Ouders worden actief betrokken bij het ondersteuningsproces en kunnen terecht bij het Ouder- en Jeugdsteenpunt van het SWV GV voor onafhankelijke informatie over

en ondersteuning bij passend onderwijs. Daarnaast kan de school en/of het samenwerkingsverband ouders wijzen op mogelijke ondersteuning door een Onderwijsconsulent

8b. Samenwerking met gemeenten en jeugdhulp

Scholen en het samenwerkingsverband werken samen met gemeenten op het gebied van leerplicht, leerlingenvervoer en jeugdhulp. Het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) stemt de samenwerking af.

8c. Bindend advies van de directeur-bestuurder

De scholen in het samenwerkingsverband zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor een dekkend aanbod van onderwijsvoorzieningen. In beginsel dient er dus voor elke leerling een passende plek te zijn. Indien ouders er desondanks niet in slagen om een school voor hun kind te vinden omdat de aanmelding van hun kind wordt geweigerd en onvoldoende onderbouwd is dat de school niet kan voldoen aan de ondersteuningsbehoeften van de leerling, adviseert de directeur-bestuurder over de meest geschikte school in het samenwerkingsverband. Dit betreft de zogenaamde doorzettingsmacht van het SWV. Het advies gebeurt op verzoek van de ouders of van de school waar de leerling is aangemeld indien de school meent dat de leerling daar niet kan worden toegelaten. Dat kan de school van aanmelding zijn, maar ook een andere school. De directeur-bestuurder hoort, indien gewenst, voordat er advies wordt uitgebracht eerst de betrokken scholen en de ouders. Binnen het samenwerkingsverband geldt de afspraak dat dit advies bindend is en dat de school die door de directeur-bestuurder wordt aangewezen de leerling toelaat en inschrijft.

Stappen in de verwijderingsprocedure:

Voordat het bevoegd gezag een leerling definitief kan verwijderen omdat de school niet langer kan voorzien in de ondersteuningsbehoefte, moet zijn voldaan aan de wettelijke zorgplicht. Dit betekent dat een andere school bereid moet zijn de leerling toe te laten.

1. Brief aan ouders met een voornemen tot verwijdering.

2. Ouders en leerling worden uitgenodigd voor een gesprek waarin zij hun zienswijze op het voornemen kunnen geven. Deze zienswijze mag ook schriftelijk worden gegeven.
3. De definitieve beslissing (in het openbaar onderwijs geldt deze beslissing als een besluit) over verwijdering wordt genomen door het bestuur of, indien die daarvoor is gemandateerd, de directie.
4. Tegen een verwijderingsbeslissing staat op basis van de onderwijswetgeving bezwaar open. Ouders moeten daar in het verwijderingsbesluit op worden gewezen. Het schoolbestuur heeft 4 weken de tijd om op het bezwaar te beslissen. Belanghebbenden worden in de gelegenheid gesteld hun bezwaar mondeling toe te lichten.
5. Ouders kunnen gelijktijdig de Geschillencommissie Passend Onderwijs (GPO) vragen om over (een voornemen tot) de verwijdering te oordelen. In dat geval houdt het bevoegd gezag de beslissing op bezwaar aan tot de GPO over het verzoek van ouders heeft beslist. Een bezwaarprocedure schort de verwijderingsbeslissing niet op. Ouders zullen daarvoor een verzoek moeten indienen bij de voorlopige voorzieningenrechter bij de rechtbank.
6. Uitkomsten van de GPO-procedure: de GPO kan concluderen dat het verzoek (tot het ongedaan maken van de verwijderingsbeslissing) gegrond is. De GPO kan ook concluderen dat (het voornemen tot) de verwijderingsbeslissing redelijk is. De GPO brengt advies uit over de vraag of het bevoegd gezag in redelijkheid tot het besluit heeft kunnen komen.
7. Het advies van de GPO is niet bindend maar wel gezaghebbend. Indien het bevoegd gezag niet de beslissing wil handhaven dient dit goed te worden onderbouwd.

Zorgvuldig documenteren en samenwerken

Het is belangrijk dat de school de inspanningen documenteert, verslagen maakt van gevoerde gesprekken en ouders duidelijk informeert, zodat ook achteraf door derden beoordeeld kan worden of de school zich voldoende heeft ingespannen om tot een passend onderwijsaanbod te komen.

Naar de rechter

Als ouders het niet eens zijn met de beslissing op het bezwaar kunnen zij zich wenden tot de civiele rechter (in het geval het bijzonder onderwijs betreft) of de bestuursrechter bij de bevoegde rechtbank (indien het openbaar onderwijs

betreft). In het laatste geval dient dit te gebeuren binnen zes weken na de beslissing op het bezwaar.

www.swvgeldersevallei.nl

Bezoek- en correspondentieadres

Copernicuslaan 30

6716 BM Ede

info@swvgeldersevallei.nl

De informatie in deze handreiking is met de grootste zorgvuldigheid samengesteld en dient uitsluitend ter informatie. Hoewel wij streven naar juistheid en volledigheid, zijn wij niet aansprakelijk voor fouten, onjuistheden of weglatingen in de inhoud van deze brochure. Aan de verstrekte informatie kunnen geen rechten worden ontleend.

©2026 Samenwerkingsverband VO Gelderse Vallei

Versie september 2026